

Datum

2020-01-16

Vår referens

Tom Roodro

Utvecklingssekreterare

Tom.Roodro@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Årlig rapportering från Malmöandan STK-2019-1569

Sammanfattning

Malmöandan är en lokal överenskommelse om samverkan mellan idéburen sektor i Malmö och Malmö stad. Överenskommelsen antogs av kommunfullmäktige den 14 juni 2017 och beskriver övergripande vision, värderingar och strategi för samverkan. En samarbetsplan för perioden 2018 till och med 2022 har tagits fram tillsammans med den idéburna sektorn. I samband med att samarbetsplanen togs fram gjordes en översiktlig tidsplan för arbetet för perioden 2018 till och med 2022. I samarbetsplanen anges att Malmö stad ska göra en årlig rapportering/uppföljning av samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö utifrån denna översiktliga planering. Samarbetsplanen ska revideras eller aktualiseras en gång per mandatperiod i bred samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö.

Arbetet är försenat i förhållande till beslutat tidsplan för Malmöandan. Involverade parter har under året lyft fram ett antal aspekter som försvårar implementering av samarbetsplanen. Parterna önskar därför under våren 2020 gemensamt återkomma med ett förslag om revidering av samarbetsplanen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner årlig rapport, Malmöandan - samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö.
2. Kommunstyrelsen översänder årlig rapport för Malmöandan till samtliga nämnder för beaktande i det fortsatta arbetet.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200127 Årlig rapportering från Malmöandan
- Utredning om digital portal för samverkan med idéburen sektor
- Dokumentation från utbildning för värdar i Malmöandan
- Dokumentation Malmöandan 191114_compressed

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-01-27

Kommunstyrelsen 2020-02-12

Beslutet skickas till

Malmö Ideella

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation (MISO)

Sensus

Föreningen Zig Zag

KC Kompetenscenter

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Funktionsstödsnämnden

Fritidsnämnden

Förskolenämnden

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Hälsa- vård och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Ärendet

Malmöandan är en lokal överenskommelse om samverkan mellan idéburen sektor i Malmö och Malmö stad. Överenskommelsen antogs av kommunfullmäktige den 14 juni 2017 och beskriver övergripande vision, värderingar och strategi för samverkan. En samarbetsplan för perioden 2018–2022 har tagits fram tillsammans med den idéburna sektorn. Mot bakgrund av planens struktur och grad av konkretion kallas planen samarbetsplan istället för handlingsplan.

Beslutad samarbetsplan och tidsplan för Malmöandan 2018–2022

Samarbetsplanen för Malmöandan syftar till att idéburen sektor och Malmö stad ska ta ett gemensamt ansvar för att ta sig an olika utmaningar som samhället står inför. Samarbetsplanen beskriver att Malmö stad och idéburen sektor skall samverka kring initialt fem samhällsutmaningar:

- Ungas hälsa och livsstil
- Jämlik fritid och kultur
- Stadsliv, allmänna platser och lokaler
- Delaktighet, trygghet och demokrati
- Nya vägar till arbete och aktivitet

De prioriterade samhällsutmaningarna ska ses som utgångspunkter för samarbeten. Till var och en av utmaningarna knyts två personer som agerar värdar, en från idéburen sektor och en från Malmö stad. Dessa ansvarar för att planera, bjuda in och hålla i dialoger/workshops inom ”sitt område”. Utifrån dessa möten/workshops ska konkreta samarbeten inledas som syftar till att ge positiva effekter inom respektive utmaningsområde. Detaljplanering, inklusive mått på uppföljning ska göras i de samarbeten som startas. Arbetet inom de prioriterade områdena (utmaningarna) ska baseras på metoder som innehåller ett aktivt deltagande i dialog och utveckling. Dessa metoder involverar deltagarna i skapandet och genomförandet av lösningar.

Samtliga värdar ska tillsammans med två samordnare (en från staden och en från idéburen sektor) bilda en arbetsgrupp. Samarbetsplanen beskriver inte hur arbetsgruppens mandat, resurser eller sammansättning ska se ut från Malmö stads sida. Samarbetsplanen beskriver heller inte någon organisation för ledning och styrning av arbetsgruppens arbete.

Finansiering av arbetet med samarbetsplanen 2019

För idéburen sektors kostnader för samordning av samarbetsplanen under 2019 avsatte kommunstyrelsen 1 000 000 kronor från kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar. I denna summa ingick lönekostnad för den idéburna samordnaren samt viss ekonomisk ersättning till idéburna värdar.

Kommunstyrelsen avsatte också 500 000 kronor till stadskontoret från kommunstyrelsens anslag för projekt och utredningar för finansiering av kostnader för utbildning, uppföljning, material och kommunikation för arbetet med samarbetsplanen under 2019. Kommunal samordnare och kommunala värdar ska rymmas i respektive verksamhets ordinarie budget. Den kommunala samordnaren finns organisatoriskt på stadskontoret.

Tidsplan för arbetet samarbetsplanen

I samband med att samarbetsplanen togs fram gjordes en översiktlig tidsplan för arbetet för perioden 2018 till och med 2022. I samarbetsplanen anges att Malmö stad ska göra en årlig rapportering/uppföljning av samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö utifrån denna översiktliga planering. Samarbetsplanen ska revideras eller aktualiseras en gång per mandatperiod i bred samverkan mellan Malmö stad och idéburen sektor i Malmö.

Flera av aktiviteter i tidsplanen för Malmöandans samarbetsplan är kopplade till uppstarten av värdskapen. Under 2018 och 2019 planerades följande aktiviteter:

- Kartläggning av redan befintliga samarbeten.
- Uppstart av de prioriterade utmaningarna.
- Uppstart av återkommande utbildning i medskapande metodik till involverade aktörer.
- Fortsatt utredning om digital portal för samverkan.
- Inleda dialog med kontaktcenter.
- Genomgång av externa finansieringskällor. Ta fram underlag (bistå i ansökningsförfaranden etc.) till externa medel.
- Utredning om ett eventuellt föreningscenter.
- Bedömning av huruvida stadskontoret, eller annan förvaltning i Malmö stad, ska samordna samarbetsplanen under åren 2020 – 2022.

Kartläggning av redan befintliga samarbeten

En kartläggning av befintliga samarbeten mellan Malmö stad och idéburen sektor genomfördes under vintern och våren 2019 och rapporterades till kommunstyrelsen i samband med årlig rapport för Malmöandan för år 2018 (STK-2019-548). Kartläggningen visade på en omfattande samverkan mellan sektorerna, däribland samverkan som innehåller aktiv dialog och medskapande samt involvering av målgrupper i utformandet av insatser och aktiviteter.

Organisatorisk förankring av samarbetsplanen och uppstart av värdskap

Samordnare finns på plats från november 2018. Mot bakgrund av att samarbetsplanen är en operativ plan som behöver en tilldelning av resurser, har den kommunala samordnaren under vintern och våren 2019 verkat för en organisatorisk förankring och ett ägarskap av samarbetsplanen i Malmö stad. Detta i syfte att kunna utse värdar i Malmö stad, ge mandat till

och tillsätta resurser till arbetet med värdskapen, samt att kunna sätta upp mål för och följa upp arbetet. I juni 2019 fanns en styrning från staden på plats. Idéburna har sedan tidigare representerats av personer från de idéburna paraplyorganisationer som finns i Malmö. Följande personer har ingått i en styrgrupp för Malmöandan:

- Ingemar Holm, Malmö Ideella Paraplyorganisation
- Pehr Malmström, Malmöiddrottens samorganisation, MISO
- Ira Gyllingberg, Handikappidrottens samorganisation, HISO (till och med september 2019 varvid HISO gick i konkurs)
- Johan Hermansson, förvaltningsdirektör, fritidsförvaltningen
- Pernilla Condé Hellman, förvaltningsdirektör, kulturförvaltningen
- Annelie Larsson, förvaltningsdirektör, funktionsstödförvaltningen
- Britt-Marie Pettersson, förvaltningsdirektör, arbetsmarknads- och socialförvaltningen
- Gunnar Bergström, enhetschef, stadskontoret

Tillsättning av värdar och uppstart av värdskap

Att utse värdar har visat sig vara svårt. Stadens representanter till styrgruppen har under hösten 2019 i sina organisationer utsett personer som skall arbeta operativt med värdskapen inom tre av de fem områdena enligt nedan:

- Ungas hälsa och livsstil (funktionsstödförvaltningen).
- Jämlig fritid och kultur (fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen tillsammans).
- Nya vägar till arbete och aktivitet (arbetsmarknads- och socialförvaltningen).

Vad gäller övriga två samhällsutmaningar har dialog förts med verksamheter i två tekniska förvaltningar och en skolförvaltning, dock ännu utan något konkret åtagande i avvaktan på förtydligande kring arbetets omfattning, mål och avgränsningar.

Idéburna har genom workshops under vår och höst 2019 utsett värdar på följande vis:

- Ungas hälsa och livsstil (ZigZag förening).
- Jämlig fritid och kultur (MISO).
- Nya vägar till arbete och aktivitet (Kompetenscentrum Idéburna Malmö).
- Stadsliv, allmänna platser och lokaler (MISO).
- Delaktighet, trygghet och demokrati (Sensus).

I termer av operativt arbete har Kompetenscentrum och arbetsmarknads- och socialförvaltningen tillsammans bjudit in aktörer till ett dialogarbete som syftar till att skapa samsyn och identifiera samverkansytorna. Att parterna i samhällsutmaningen för arbete och aktivitet kommit en bit på väg förklaras delvis av att utmaningen är relativt avgränsad i sin utformning, delvis av ett gemensamt behov av dialog kring vissa specifika frågeställningar inom området. Inget operativt arbete kommit igång inom någon av de övriga samhällsutmaningarna.

Det har visat sig svårt för förvaltningar och deras verksamheter att hitta en direkt koppling mellan en brett formulerad utmaning och den egna verksamhetens mål och ansvar. Samma svårigheter uttrycks av idéburna aktörer. De förvaltningar som ser en tydlig koppling mellan det egna uppdraget och en samhällsutmaning uppger att de skulle ha tagit sig an ett liknande

uppdrag även i avsaknad av samarbetsplanen.

Idéburna värddar, liksom värddar utsedda i stadens verksamheter, är tydliga med att externa resurser i form tid och pengar kommer att vara nödvändiga för att man ska kunna utföra sina uppdrag som värd. Om medel inte tillförs kommer arbetet med värddskap och samhällsutmaningar inte att kunna fortskrida.

Utbildning i medskapande metodik till involverade aktörer

Den 13–14 november anordnades en utbildning för utsedda och potentiella värddar för Malmöandan. Utbildningen innehöll gruppövningar och diskussioner kring uppdraget som värd, dvs. vad värddarna önskar uppnå för malmöborna genom uppdraget, vad som i dagsläget är känt om uppdraget, samt vad som är svårt eller behöver klargöras för att kunna utföra uppdraget som värd på ett bra sätt. Deltagarna fick också utbildning i hur en medskapande process/kunskapsallians kan utformas från början till slut (avgränsning/definition av utmaning, intressentanalys, resursanalys, processdesign samt avslut av process). En dokumentation av utbildningsdagarna bifogas separat till föreliggande årsrapport.

Fortsatt utredning om digital portal för samverkan

Rapport om digital portal för samverkan bifogas separat till årsrapporten.

Inleda dialog med kontaktcenter

Utifrån uppdraget att ansvara för gemensamt boknings- och bidragssystem, har fritidsförvaltningen påbörjat ett samarbete med kundcenter kring frågor som rör e-tjänsten för registrering av förening i Malmö stad, samt hänvisa föreningar som finns i föreningsregistret till fritidsförvaltningen. Arbetet fortsätter i dialog med berörda förvaltningar.

Genomgång av externa finansieringskällor samt ta fram underlag till externa medel.

Inga externa medel har sökts eftersom inget operativt arbete har kommit igång inom ramen för värddskapen. Förberedelser för ansökningar av externa medel till Malmöandan har påbörjats. Ansökningar riktas mot ERUF, ESF, Länsstyrelsen och Vinnova.

Utredning om ett eventuellt föreningscenter.

Ett första föreningscenter prövas under 2019 och 2020 på Nobelvägen 21 som en mötesplats för samarbetet mellan Malmö stad och den idéburna sektorn. Ambitionen är att föreningscentret efterhand ska utvecklas till ett gemensamt öppet hus för föreningar, och ska innehålla bland annat café, reception, utbildningslokaler, tillfälliga arbets- och mötesplatser samt mikrokontor. I nuläget är föreningscentret en verksamhet inom fritidsförvaltningen.

Bedömning av huruvida stadskontoret, eller annan förvaltning i Malmö stad, ska samordna samarbetsplanen under åren 2020 – 2022.

Parterna bedömer samstämmigt att stadskontoret även framöver bör samordna och följa upp arbetet kring Malmöandan. Detta i syfte att undvika för stort fokus på någon enskild förvaltnings ansvarsområde.

Användning av avsatta medel

För arbetet avsattes 1 500 000 kronor för 2019.

- 1 000 000 kronor avsattes till idéburna aktörer för lön till idéburen samordnare samt ersättning till idéburna värddar.

- 250 000 kronor avsattes för utbildningar, seminarier, möten och workshops.
- 250 000 kronor avsattes för spridning, marknadsföring och uppföljning.

Kommunal samordnare och kommunala värdskap ska enligt samarbetsplanen rymmas i respektive verksamhets ordinarie budget. Den kommunala samordnaren finns organisatoriskt på stadskontoret.

Under året har medel använts på följande vis:

- 1 000 000 kronor har använts för lön till idéburen samordnare samt ersättning till idéburna värddar.
- 100 000 kronor har använts för utbildning till värddar i medskapande metodik.
- 20 000 kronor har använts för möten, workshops och seminarier.
- 300 000 kronor har vid slutet av 2019 tillförts idéburna samarbetspartner (Malmö Ideella och Malmöidrottens samorganisation MISO), i syfte att avsluta den fas i Malmöandan där möjligheten till arbete med samhällsutmaningar och värdskap undersöks, samt överbygga till nästa fas som påbörjas 2020.

Utveckling av förvaltningsövergripande samverkan

Ett nätverk för förvaltningar som ger stöd till och samverkar med idéburen sektor finns sedan ett antal år i Malmö stad. Nätverket har under 2019 fått ett formaliserat uppdrag från förvaltningsdirektörerna från fritidsförvaltningen, kulturförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, funktionsstödsförvaltningen samt hälsa- vård och omsorgsförvaltningen att verka för ”en väg in” för föreningslivet. Malmöandan är en del av nätverkets gemensamma utvecklingsarbete.

Beredningsgruppen är öppen och stor och inbjudan ska gå ut brett till de verksamheter i Malmö stad som samverkar med civilsamhälle/ idéburen sektor. Under året har, utöver de bidragsgivande förvaltningarna, förskoleförvaltningen, miljöförvaltningen och grundskoleförvaltningen deltagit i beredningsgruppens arbete.

En samordningsgrupp för föreningsstöd & organisationsbidrag har bildats bestående av förvaltningscheferna för kulturförvaltningen, fritidsförvaltningen, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, hälsa-vård-och omsorgsförvaltningen, funktionsförvaltningen. Beredningsgruppen har ett ansvar att föra upp frågor till denna samordningsgrupp.

Beredningsgruppen kan fördela arbetsuppgifter till arbetsgrupper kring till exempel digitala system, kontaktcenter, mellanrumsansökningar osv. i syfte att utreda/ behandla frågor av vikt. Under 2019 har nätverket bland annat samverkat kring:

- samråd kring bidragsansökningar som berör flera nämnder.
- implementering av gemensamma regler och riktlinjer för stadens stöd till idéburen sektor.
- föreningsdrivna mötesplatser.
- utveckling av e- tjänster.

Utmaningar och förutsättningar i arbetet med samarbetsplanen under 2019

Arbetet är försenat i förhållande till beslutat tidsplan för Malmöandan. Involverade parter har under året lyft fram ett antal aspekter som försvårar implementering av samarbetsplanen.

Samarbetsplanens relevans för verksamheter i Malmö stad och för idéburna aktörer

Genom samarbetsplanen testas en ny form av samarbetsmodell med värdskap och samhällsutmaningar. Modellen syftar till ett gemensamt ansvarstagande för att lösa olika utmaningar som samhället står inför, ett sätt att undvika att verksamheter arbetar i stuprör.

Det har dock under året visat sig svårt för enskilda verksamheter att hitta en direkt koppling mellan en brett formulerad utmaning och den egna verksamhetens mål och ansvar. De förvaltningar som ser en koppling mellan det egna uppdraget och en utmaning, uppger att de skulle ha utfört ett liknande arbete även i avsaknad av samarbetsplanen. Idéburna aktörer inom det sociala området har lyft att de upplever svårigheter att koppla sina prioriterade frågor till samhällsutmaningarna.

En operativ samarbetsplan med en generell utformning

Samarbetsplanen för Malmöandan syftar till en fördjupad samverkan kring olika samhällsutmaningar som staden står inför. Samarbetsplanen är därför operativ, det vill säga den beskriver att konkreta samarbeten, projekt och aktiviteter ska startas inom ramen för olika beskrivna samhällsutmaningar, samt att det ska finnas värddar som ska se till att så sker. För att vara relevant för så många aktörer som möjligt, både idéburna och kommunala verksamheter, är samarbetsplanen samtidigt mycket generell i sin utformning. Därför innehåller samarbetsplanen inga konkreta formuleringar om mål, ansvarsfördelning, konkreta aktiviteter, tidsåtgång eller uppföljning av arbetet inom planens prioriterade samhällsutmaningar.

Det har dock visat sig att den generella utformningen av en operativ samarbetsplan innebär att ett stort ansvar faller på samordnare, styrgrupp och framför allt värddar att avgränsa arbetet, sätta mål och aktiviteter för arbetet, förankra och ge mandat för, samt följa upp arbetet inom respektive område. Parterna bedömer att det ansvaret kommer att bli resurskrävande.

Både idéburna aktörer och tjänstepersoner uttrycker att extra resurser kommer att behöva tillföras värddar för att de ska kunna ta sig an ett värdskap.

Utmaningar vad gäller representation

En operativ arbetsplan behöver ett styrorgan som kan ge resurser och mandat till samt utvärdera och följa upp arbetet i förhållande till vissa uppsatta mål. Ett styrorgan för en lokal överenskommelse med idéburen sektor behöver naturligtvis innehålla representanter från den idéburna sektorn.

Den idéburna sektorn har i styrgruppen representerats av paraplyorganisationerna MISO (Malmöidrottens samorganisation), HISO (Handikappidrottens samorganisation i Malmö) och Malmö Ideella. Detta har delvis sin bakgrund i det faktum att paraplyföreningarna har deltagit under hela processen kring att ta fram överenskommelsen och samarbetsplanen. Det beror också delvis på att det inte finns fler paraplyorganisationer i Malmö som kan representera en större bredd av föreningar. Samtidigt innebär idrottsrörelsens relativa överrepresentation i överenskommelsen att arbetet med samarbetsplanen blir mindre relevant för idéburna aktörer inom exempelvis det sociala området och kulturområdet. Inom det sociala området uttrycker även föreningar att de inte känt sig hemma i processen med överenskommelsen och med samverkansplanen då det inte finns ett uttalat socialt perspektiv och att de därför inte velat delta eller minskat sitt deltagande.

I september 2019 gick Handikappidrottens samorganisation, HISO, i konkurs. Således kvarstår enbart MISO och Malmö Ideella som idéburna representanter i styrgruppen.

Svårigheterna att uppnå en tillräcklig representation från idéburen sektor i styrgruppen har lett till frågor om det är praktiskt möjligt att ha en operativ överenskommelse som omfattar hela Malmö stad och hela idéburen sektor i Malmö.

Samtidigt har aktörer från idéburen sektor framfört synpunkter på hur representationen från staden ser ut i styrgruppen, och önskat en representation från både förvaltningar och politik.

Förslag om gemensamt omtag i arbetet med Malmöandans samarbetsplan 2020–2022

Förvaltningarna och de aktörer som i dagsläget representerar idéburen sektor i överenskommelsen föreslår gemensamt ett omtag i arbetet med Malmöandans samarbetsplan. Detta i syfte att justera för de aspekter i samarbetsplanen som gör den svår att ta sig an, och samtidigt värna om intentionen att uppnå en fördjupad samverkan mellan idéburen sektor och Malmö stad.

Parterna önskar därför under våren 2020 gemensamt återkomma med ett förslag om revidering av samarbetsplanen.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret är enig med övriga involverade aktörer om att det är relevant att fortsätta utveckla samarbetet, vilket innefattar att man ser över planen och gör nödvändiga justeringar. Stadskontoret vill poängtera att sådana justeringar bör göras i nära samverkan mellan Malmö stads beredningsgrupp och representanter från idéburen sektor.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör